

Volební integrita

DEFINICE, KONCEPTUALIZACE, VYUŽITÍ

Ivan Jarabinský

OBSAH

- Definice volební integrity
- Alternativní definice/konceptualizace/přístupy
- Některé podoblasti výzkumu volební integrity a volebních pochybení
- (Návrh výzkumu)

Definice I. - obecně

- **Ace Project:**
  - „Integrita je složitý koncept k definování, ale základní element demokratického vládního systému. Integrita je inherentní principům demokracie. Přispívá k administraci svobodných a férových voleb, bez kterých by demokracie byla zkompromitována.“
  - „volební integrita je definována jako soubor standardů založených na demokratických principech, opatřeních a mechanismech k ochraně svobodných a spravedlivých voleb“.
- **Principles for Election Management, Monitoring and Observation in the SADC region (PEMMO, 3-4):**
  - „hlavní výzvou je potřeba zajistit integritu volebního procesu přijetím na lidi orientovaných volebních procedur a vybavení, stejně jako ustavením kultury míru a tolerance“

Definice II. - Norris

- Pippa Norris (2012):
  - „sdílené mezinárodní principy, hodnoty a standardy demokratických voleb aplikovány univerzálně na všechny země a které by měly být reflektovány na všech úrovních během volebního cyklu, zahrnujícího předvolební období, kampaň, volební den a jeho následky“ (s. 2)
  - „Narušení volební integrity naopak představuje volební pochybení“ (s. 2)
  - „Volební pochybení odkazuje na narušení 1. a 2. stupně těchto globálních norem“ (2013)

...4 znaky konceptualizace - Norris

- I. **Globální normy** ukryté v multilaterálních dohodách, mezinárodních konvencích, smlouvách a mezinárodním právu
- II. Rozdíl mezi **pochybením 1. a 2. řádu**, podle vážnosti jejich potenciální hrozby
- III. **Sdílené standardy univerzálně aplikované** na všechny státy a typy režimů
- IV. **Volební cyklus**, kde mohou volební pochybení nastat na jakékoli úrovni sekvenčního procesu

Globální normy I.

- Při jejich naplnění označujeme volby jako legitimní
- Založeny na mezinárodních smlouvách
- Reflektují široký konsensus
- Schválení mezinárodní komunitou oslabuje kritiky vyvážení Západních/Amerických hodnot
- Deklarace lid. práv 1948; UN International Covenant for Civil and Political Rights 1966 ->
-> přetavení do konkrétních směrnic – OSCE El. Observ. Handbook (6th ed.), AU, EU, OAS

Globální normy II.

- Reflektovány v jednotlivých principech – rovné a univerzální volební právo, rovné příležitosti pro kandidáty a strany, svoboda vyjádření a shromažďování
- Zajišťují jen minimální standardy volební integrity
- K efektivitě je potřeba podpora v domácích zákonech a administrativních procedurách
- Příklad: problematika financování jako globální normy

First- Second-order malpractices (Pochybení 1. a 2. řádu)

- Do jisté míry odpovídá fraud vs. malpractice, ale Norris se zaměřuje spíš na (tvrdo)st jejich dopadu
  - Pochybení 1. řádu – smrtící násilí, vážné narušení základních lidských práv – spouští reformy, státní represe, nebo revoluce
  - Pochybení 2. řádu – týká se „všedních“ témat jako špatná administrace, nedostatek technické kapacity, lidské pochybení, atp. – mohou se však přetavit do pochybení 1. řádu
- Rozdíl v dopadu v zavedených demokraciích a státech bez (s malými) zkušenostmi se soutěživými volbami
- Ve slabých státech může i second-order malpractice způsobit násilí, atp., v „zavedených“ demokraciích spíš ne
- Způsoby volebních manipulací (Birch 2011):
  - Manipulace institucí (zákona)
  - Manipulace vlastní volby (voliče)
  - Manipulace volebního aktu (hlasu)

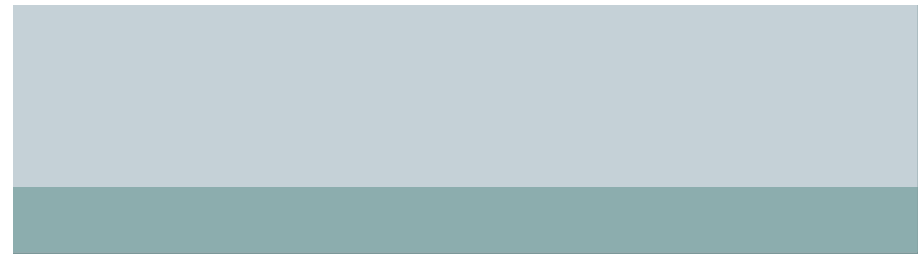
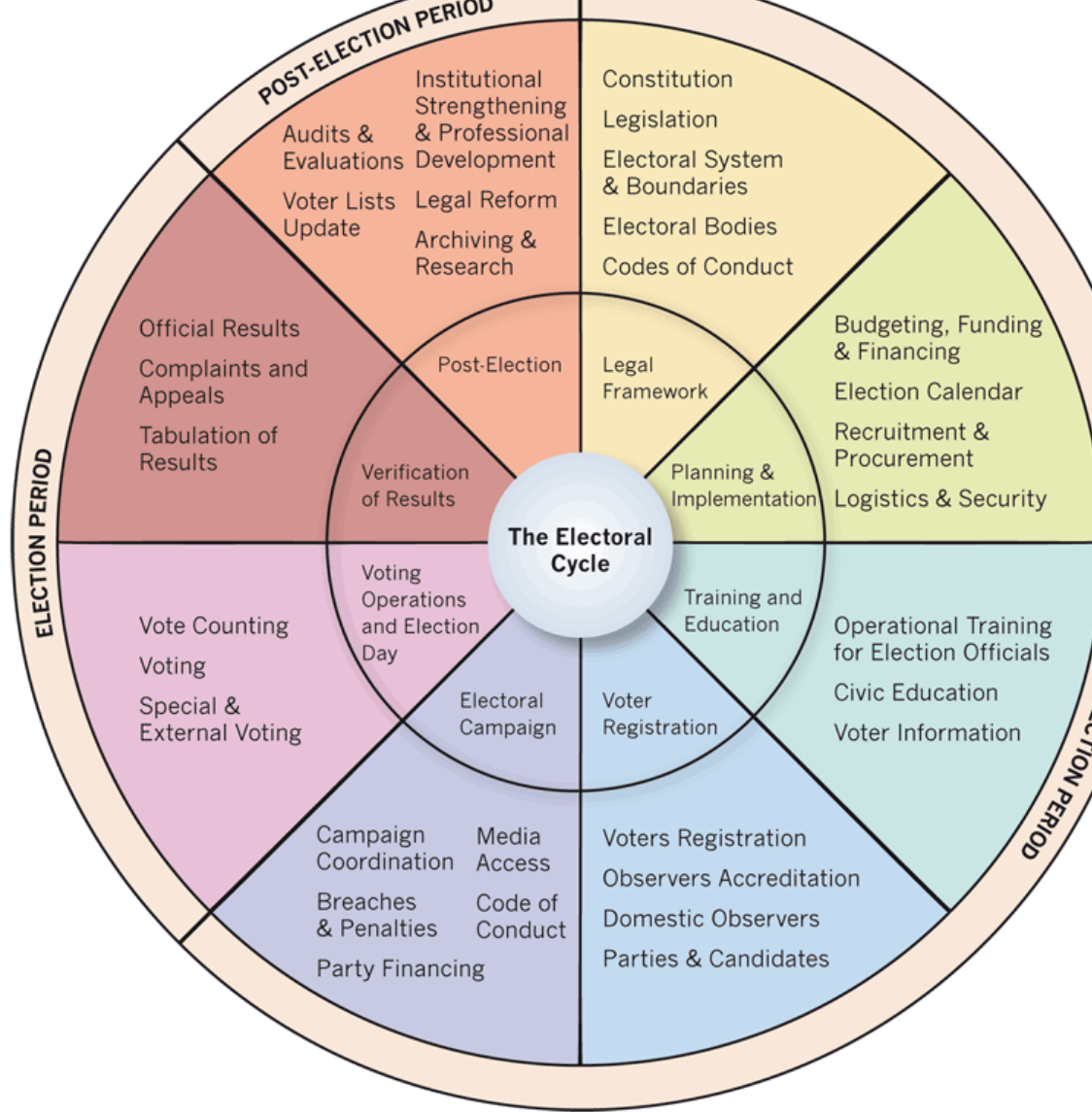
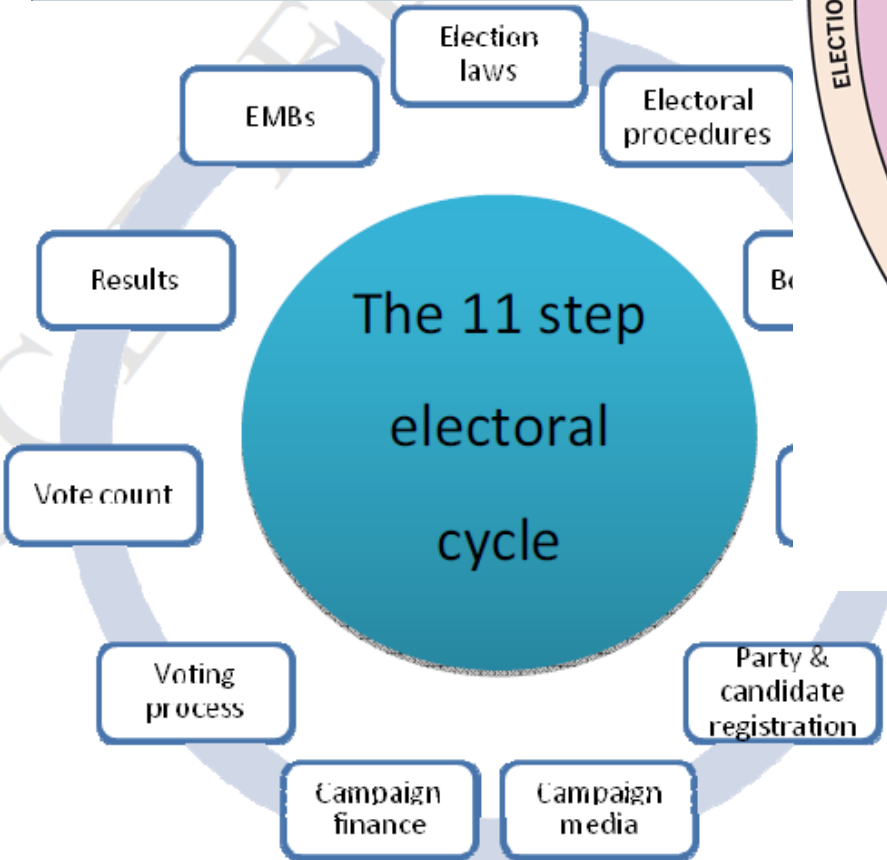

Sdílené univerzální standardy

- Univerzální aplikovatelnost
- Narušení sdílených principů podkopává kvalitu všech voleb
- Sledujeme jak v nedemokraciích, tak v zavedených demokraciích
- Ustaveny vývojem (někde dřív, jinde později)
- F-o – Záp. demokracie – úplatkářství, podvody s hlasovacími urnami, restriktce kolem volebního práva pro ženy a pracující, potlačování voličů a rasová diskriminace (US), zavedení povinného a tajného hlasování (AUST),...
- S-o – vážné důsledky v nezavedených demokraciích -> zavádění nezávislých EMBs k neustrannosti, efektivitě, transparentnosti + neprávem „opomíjené“ téma v Záp. demokraciích (Jaká je totiž jejich pravá příčina?)

Volební cyklus

Hierarchie konceptů

- Od specifických, praktických, administrativních směrnic po abstraktní filozofické ideály
- Globální normy volební integrity nemusí být zakořeněny v idealizovaných a abstraktních demokratických teoriích a ani nemusí být redukovány na tyto principy

Alternativní definice/přístupy

- **Právní** – důraz na narušení domácích zákonů, hlavně podvodné manipulace hlasování a počítání (Young 2009; Vickery a Shein 2012; Alvarez, Hall a Hyde 2008)
- **Management veřejného sektoru** – špatná volební administrace a dobrá vláda – důraz na technickou kapacitu a efektivní performanci volebních procedur a procesů (Alvarez a Hall 2006; Alvarez, Atkeson a Hall 2012)
- **Percepční (sociologická)** – vychází z kulturních norem konkrétních společností (Elklit a Reynolds 2002), jak lidé vnímají co je legitimní
- **„Best practice“** – normy mezinárodní komunitou vnímané jako nejlepší; orientace na praxi
- **Demokratizační (normativní)** – staví na myšlenkách liberální demokracie – důraz na selhání volebních procedur v dosažení určitých normativních hodnot jako odpovědnost, inkluзивita, transparentnost (Birch 2011, Schedler 2002)

Alternativní definice/přístupy - PRÁVNÍ

- **Právní koncepce volebního podvodu**

- Zaměření na nezákonné jednání; porušování domácích zákonů
- „*conduct intended to corrupt the process by which ballots are obtained, marked, or tabulated; the process by which election results are canvassed and certifies; or the process by which voters are registered*“ (Donsanto 2008) - například zastrásování voličů, úplatkářství, přechování urn
- Kulturně svázaný přístup – zákony v daném státě
- Problematické pro komparativní analýzu
- Státy s přísnějšími kulturními normami - důkladnější zákonné standardy a aktivnější stíhání pochybení, než společnosti s větší tolerancí ke korupci a klientelistické politice

Alternativní definice/přístupy - ADMINISTRATIVNÍ

- **Špatná organizace voleb (el. administration)**
  - Více rutinní nedostatky a nezáměrné nehody (individuální pochybení a nedostatky)
  - Různé příčiny – Manažerská selhání, neefektivita, nekompetence, nízká byrokratická kapacita
  - Různé důsledky – fronty na volebních místnostech, chyby ve volebních registrech, nedostatek bezpečnostního inkoustu, nedostatek hlasovacích lístků, ...
  - K přesnému zjištění lokálních problémů
  - Primární odpovědnost spíše pro volební úředníky než jiné aktéry, kteří mohou spustit vlny násilí a nepokojů, atp.
  - Neexistují mezinárodně přijímané standardy špatné organizace voleb, které by je mohly hodnotit a komparovat

Alternativní definice/přístupy - PERCEPČNÍ

- **Percepční (sociologická)** – založena na vnímání toho, co je vlastně už porušením norem dané kultury
  - Co je přesně legitimní a co nelegitimní u politiků a u občanů? – Je mezi tím nějaká závislost?
  - Různé chování v různých společnostech (jiný kraj, jiný mrav) – Je to problém pro komparovatelnost?
  - Jiné vnímání uvnitř jednotlivých společenských skupin (čí názor je vlastně ten relevantní? Jsou zaujatí?)
  - Když už je jejich vnímání přesné, těžko se získává, protože ti nejzajímavější spíše nebudou mluvit pravdu

Alternativní definice/přístupy - „BEST PRACTICE“

- **Nejlepší praxe (induktivní)** – normy mezinárodní komunitou vnímané jako nejlepší; orientace na praxi
  - Universal declaration of Human Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights):
    - ✦ Periodické volby, tajné volební právo, všeobecné a rovné volební právo, nediskriminační způsoby, přímá volba, svobodné vyjádření (Birch 2011: 12)
  - Mezinárodní vývoj a historický vývoj v konkrétním státě nemusí jít ruku v ruce – jiná „přitažlivost“ konkrétních opatření pro mezinárodní prostředí (i když může dobře fungovat)
  - Limitovaná výpovědní hodnota, protože se mezinárodně uznávané nástroje nemusí věnovat množství vnitrostátních aspektů voleb

Alternativní definice/přístupy - NORMATIVNÍ

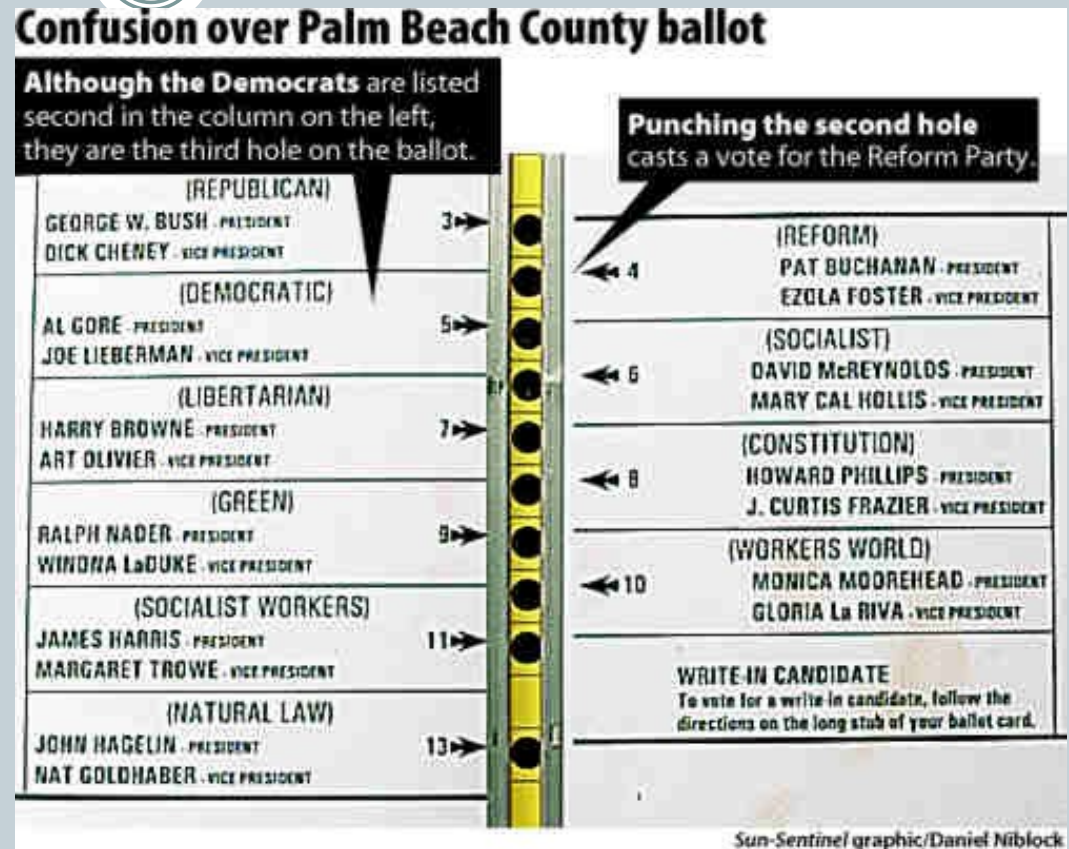

• **Demokratické hodnoty a principy**

- Vychází z politické filozofie a definic liberální dem. (Norris 2014); Policy-accountability model of democracy (př. Birch 2011)
- Birch (2011) – volby splňují dem. principy kde jsou inkluzivní, usnadňující policy-directed voting a umožňující efektivní agregaci
- Porušování těchto principů skrze:
  - ✦ Manipulace institucí
  - ✦ Manipulace objektu volby (voličů)
  - ✦ Manipulace samotného aktu hlasování (hlasů)
- Není shoda na jednom výkladu demokratických principů a hodnot
- Volební integrita nemusí být jako celek redukována pod pojem „liberální demokracie“ (někdy koncept „electoral governance“)

„Podoblasti“ výzkumu volební integrity a volebních pochybení

- Management veřejného sektoru – administrace
  - US Florida 2000
  - Technologie, kvalita administrativy-kapacita profesionálních EMBs, občanské vzdělávání, vytvoření správného prostředí

- Problémy:
- „Hanging chads“
  - Pořadí kandidátů

„Podoblasti“ výzkumu volební integrity a volebních pochybení

- Politická kultura

- Kontext ovlivňuje: důvěru veřejnosti ve volební instituce a spokojenost s fungováním demokracie, vzory volební účasti a protestní politiky, rozsah stranických a politických možností dostupných občanům a zodpovědnost a schopnost zvolených reprezentantů reagovat
- 5ti složková klasifikace podpory systému: volební pochybení redukuje:
  - ✦ Legitimitu politických aktérů (volených úředníků)
  - ✦ Důvěru v instituce režimu (strany, parlament)
  - ✦ Spokojenost s fungováním demokracie
  - ✦ Potenciální podporu demokratickým ideálům
  - ✦ Podporu národní komunitě
- Pozor! Občané, kteří nevěří ve férovost voleb méně často chodí volit, ale naopak v LAm má nakupování hlasů opačný efekt

„Podoblasti“ výzkumu volební integrity a volebních pochybení

- **Komparativní instituce**
  - Otázka zda manipulované vícestranické volby, které omezují stranickou soutěž, stále poskytují zástěrku legitimitě, která posiluje kontrolu vládních stran v autokraciích nebo jestli tyto soutěže nabízejí opravdové možnosti pro demokratizaci
  - Soutěživé autoritářské režimy; volební autoritarismy
  - Využívání volebních pozorovatelů
  - Neférové zákony a regulace; špatný přístup k médiím, personálu, financím; korupce, zastrašování, hlasovací a sčítací nepřesnosti; násilí a represe proti oponentům

„Podoblasti“ výzkumu volební integrity a volebních pochybení

- **Bezpečnostní studia**

- Protesty -> násilí = kdykoli
- Spouštěč násilí = kdokoli v reakci na podvod nebo pochybení – závisí na demokratické tradici
- Smrtelná povstání bezprostředně po volbách v pětině soutěží v Subsaharské Africe (Nigérie, Keňa, Pobřeží slonoviny), ale i Asii (Filipíny, Bangladéš, Pákistán)... revoluce v Ukrajině a Srbsku

... a tak dále...

Co studovat?

- Příčiny
- Procesy (samotnou kvalitu)
- Důsledky

Literatura ke studiu

- Norris, Pippa. 2013. The new research agenda studying electoral integrity. *Electoral Studies* 32(4), pp. 563-575.
- Elklit, Jørgen. 2012. What Kind of Animal is Electoral Integrity? Paper prepared for presentation at the Pre-IPSA Workshop „Challenges of Electoral Integrity“, Universidad Complutense de Madrid, 7th July 2012.
- Norris, Pippa. 2012. Are there global norms and universal standards of electoral integrity and malpractice? Comparing public and expert perceptions.

Návrh výzkumu - úkol

- Vypsat jednotlivé body:
  - Téma a jeho ospravedlnění
  - Cíl výzkumu (příp. výzkumná otázka)
  - **Zaměření na konkrétní oblast studia volební integrity** (definice/přístup)
  - **Jaká data budete používat – ospravedlnění** (proč ne jiná, jsou dostupná)?
  - **Jakou metodu použijete – ospravedlnění** (jestli neznáte názvy metod, tak aspoň popsat logický postup jak docílit stanoveného cíle)
  - **Jaká budou omezení eventuálních výstupů práce?**
  - **V čem budou naopak jejich silné stránky?**

KONEC

- **DĚKUJI ZA POZORNOST**